

ה"ת 32478/09/16 - שרה אבו רקייק נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בבאר שבע

ה"ת 32478-09-16 אבו רקייק נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט צבי פורר
מבקשים	שרה אבו רקייק
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

החלטה

1. זהו גלגול נוסף של הבקשה להחזרת התפוס (רכב מסוג B.M.W מ.ר 88-282-54 - להלן: "התפוס" או "הרכב"), הרשום על שם המבקשת.
2. הבקשה הוגשה בהתאם להוראות סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט (להלן: "הפקודה").
3. כאמור בדיונים הקודמים ובהחלטות הקודמות ראשיתו של ההליך בתפיסת הרכב במסגרת תיק אשר נוהל נגד אחר (ת"פ 46093-08-16) אשר בסופו הורה בית המשפט המחוזי על החזרת התפוס. לאחר החלטת מותב זה נתפס הרכב במסגרת החקירה הנוכחית שעניינה עבירות מס ועבירות על חוק איסור הלבנת הון התש"ס - 2,000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון").
4. בהודעה שהוגשה לבית המשפט הבהירה המשיבה כי התפיסה מתמקדת בהוראות סעיף 32 לפקודה ולא לעניין הלבנת ההון. לאחר דיון מפורט החלטתי על החזרת הרכב למבקשת.
5. על החלטה זו הוגש ערר (ע"ח 15519-01-17) אשר במסגרתו הורה בסופו של דבר בית המשפט המחוזי על החזרת התיק לעיון בית משפט השלום על מנת שיוגש תצהיר מטעם המבקשת ובו ייבחנו טענותיה וזאת מבלי לקבוע מסמרות בשאלות שהועלו.
6. התצהיר הוגש ביום 5.4.17 ודין במעמד הצדדים התקיים ביום 24.4.2017. לאחר הדיון הושאר תיק החקירה שוב לעיונו של בית המשפט.

התפתחויות המשפטיות

7. כאמור לידתו של ההליך בחודש ספטמבר 2016 ומאז ועד עתה חלו התפתחויות משמעותיות הן בחוק ובמיוחד בפסיקה.
8. ראשית, החוק תוקן באופן אשר מכניס את עבירות המס בגדר עבירות הלבנת ההון. כלומר, גם העבירות הנחקרות בתיק זה על פי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה מהוות עבירת מקור [תיקון מס/ 14 לחוק איסור הלבנת הון - סעיף (17 ב) לתוספת הראשונה].
9. שנית, וחשוב עוד יותר לדיון בענייננו, ניכר כי קיימת מגמה של בית המשפט העליון להרחיב את סמכויות התפיסה המנויות בסעיף 32(א) לפקודה.
10. החקיקה ובעיקר החלטות בית המשפט העליון מלמדות על פסיקה בדרך הנותנת כלים נוספים בידי רשויות האכיפה לצורך האכיפה הכלכלית. כבר בבש"פ 3190/14 (ארזון נ' משטרת ישראל) עמד בית המשפט העליון על האפשרות לבחור בין דרכי התפיסה וזאת בהתאם להוראות סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון.
11. ביום 15.3.2017 התקבלה החלטה משמעותית ביותר בבית המשפט העליון והיא רלוונטית גם לענייננו. המדובר בבש"פ 1359/17 מ"י נ' יוסף ואורית ברוך (להלן: "ברוך"). השאלה שעמדה לצורך הכרעת בית המשפט העליון היתה תחת איזו מטריה נורמטיבית ניתן לתפוס או לחלט באופן זמני רכוש בשווי הרכוש הקשור בביצוע העבירה.
12. החלטת בית המשפט העליון בעניין ברוך חוזרת על העיקרון ולפיו קיימים שני מסלולים בחוק איסור הלבנת הון. האחד, בהתאם להוראות פקודת הסמים המסוכנים (סעיף 23 לחוק) והשני בהתאם להוראות פסד"פ (סעיף 26 (א) לחוק איסור הלבנת הון). כאמור בהחלטות השונות של בית המשפט העליון שני המסלול שוכנים זה לצד זה ואף מסלול אינו מוציא מתחולתו את המסלול האחר.
13. בית המשפט העליון בחן בעניין ברוך את מוטיב "השינויים המחויבים" הקבוע בסעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון. פקודת סדר הדין הפלילי כשלעצמה אינה מאפשרת חילוט של "רכוש בשווי" ואילו סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון מאפשר זאת. בסופו של דבר הכריע בית המשפט העליון לטובת אותו שינוי המאפשר תפיסה של "רכוש בשווי". המשמעות היא הרחבה של הקובע בסעיף 32 לפסד"פ.
14. נראה כי אם נלך במשעול שנקבע על ידי בית המשפט העליון הרי שסעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון מאפשר גם ירידה לנכסיו של אחר [סעיף 21 (ג)] או כל רכוש ששייך לנידון.

15. סבורני כי שינוי זה מחייב את בחינת המקרה שבפנינו באופן שונה מעט מזה אשר נבחן עד עתה. נראה עוד כי לאור ההתפתחויות בחקירה, לרבות הנתונים אשר עלו במסגרת הדיון שבפנינו מחייבים עיון מחודש.

16. יש לציין עוד כי הנחית בית המשפט המחוזי לקבל את תצהירה של המבקשת מלמד על הליך של דיון הדומה לצווים הזמניים בעניינו של "טוען לזכות".

תצהירה של המבקשת, הראיות בתיק וטיב החשד

17. על פי תצהירה של המבקשת היא החזיקה בעבר ברכב מסוג הונדה ומכרה אותו בכ 130,000 ₪ והחליטה לרכוש את הרכב נשוא הבקשה (רכב מפואר מסוג BMW) בסך שלמעלה מ 600,000 ₪ כי הוא "מצא חן בעיניה" ורצתה שישמש אותה לצורך התחבורה שלה.

18. בדיון שהתקיים בפני הסתבר כי הרכישה לא היתה לצורך התחבורה שלה אלא לצרכיו של אדם אחר אשר הוא זה שמשמש ברכב. היא אינה מחזיקה כלל ברישיון ואדם נוסף הוא זה אשר מבצע את הטיפולים.

19. ניכר כי למעשה הרכב נרשם אכן על שמה של המבקשת אך בניגוד לאמור בתצהירה, הוא לא משמש אותה, היא לא מטפלת בו, בוודאי שלא נוהגת בו ולמעשה בניגוד לאמור בתצהירה הוא לא משמש אותה לצורך תחבורתה.

20. זאת ועוד, עיון בתיק מלמד כי בהחלט ניתן לייחס חשד למבקשת עצמה (אשר נחקרה באזהרה) וכי חשד זה עולה הן ביחס לעבירות המס שכל הנראה במעשיה סייעה להתחמקות ממס והן בחשד לביצוע עבירות של הלבנת הון.

21. גם אם התיקון לחוק אשר הכניס את עבירות המס כעבירות מקור נעשה בשנת 2016, אין בכך כדי למנוע התייחסות לעבירות המס כעבירות מקור וזאת במיוחד לאור הוראת סעיף 34 לחוק איסור הלבנת הון.

22. החשד בעניינה של המבקשת הינו כי הרכב נרשם על שמה אך ורק כדי להסתיר את הבעלים האמיתי של הרכב וגם מעלה את החשד כי הרכב הינו רכוש של מי מהחשודים בביצוע עבירות המס ועבירות הלבנת ההון.

23. החשד מתגבר הן לאור גרסתה והן לאור גרסאות אחרות אשר קיימות בתיק החקירה. תצהירה של המבקשת וחקירתה בבית המשפט ביססו את החשד עוד יותר.

24. בנסיבות אלה, לאור השינוי בעמדת המחוקק, השינוי בעמדת בית המשפט העליון והמגמה העולה מהם מחייבת עתה את תפיסת הרכב על ידי המשיבה.

25. אמנם צודקת ב"כ המבקשת ואין מדובר בהצהרה כי הרכב שייך לאדם אחר, אלא שהחשד שהרכב נרשם על שמה אפשר את השימוש בכספים שמקורם בעבירה. קיים חשד כי זהו בהחלט רכוש של החשוד בביצוע העבירות אשר ניתן להורות על חילוטו במסגרת ההליכים הקבועים בחוק איסור הלבנת הון.

26. בסופו של דבר החשד מאז הדיון האחרון בעניינה של המבקשת התגבר ומלמד על הקשר של המבקשת לביצוע העבירות לרבות האפשרות שמקור הכספים שמהם נרכש הרכב היו כספים שמקורם בעבירה. בנסיבות העניין ולאור הראיות בתיק ולאור החידושים בפסיקת בית המשפט העליון נראה כי ניתן אף להורות על חילוט הרכב בהתאם להוראות סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון.

27. אשר על כן, בהתחשב בכל האמור לעיל יש להורות כי ניתן להמשיך ולהחזיק בתפוס וזאת על מנת לאפשר את חילוטו בסיום ההליך.

28. יחד עם זאת על בית המשפט לבחון בכל שלב את אפשרות שחרור תפוס גם אם מתקיימים התנאים לתפיסתו ובאופן הפוגע פחות בקניינו של המבקש. כך, ברע"פ 1792/99 נקבעו הדברים הבאים:

"אכן, כשם שבית-המשפט לא יורה על מעצרו של אדם אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שיחרור בערובה ותנאי שיחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה (סעיף 21ב(1) לחוק המעצרים), כן יהיה דינו של חפץ שנתפס ואשר המשטרה מבקשת להוסיף ולהחזיק בו. השאלה הנשאלת היא, אם יש "חלופת-מעצר" לנכס, חלופה שבאמצעותה ניתן להשיג את מטרת המעצר שלא על דרך החזקתו של הנכס בידי המשטרה. עושים אנו האנשה של החפץ - כמו לחפץ חיים וחירות ורצון משל עצמו - ואומרים אנו כי לא נעצור את החפץ - הטהרנים(פוריסטים)יאמרו: לא נשלול נכס מבעליו - אם נוכל למנוע את פגיעתו הרעה שלא על דרך של מעצר. במה דברים אמורים שיותר למשטרה להוסיף ולהחזיק בחפץ שנתפס כדי למנוע את פגיעתו הרעה, במקום שתפיסת הנכס היתה כדי למנוע עבירת עבירה בו. ואילו נכס שנתפס למטרה אחרת - למשל, כדי שישמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה - שיקול זה ששימש בתפיסת הנכס יוסיף וישמש אף לעניין המשך ההחזקה בו. הגיונה של עילת-התפיסה יוסיף וישמש גם לעניין המשך ההחזקה בחפץ. כך נעמת את אינטרס הפרט עם אינטרס הכלל, ונשלול מנכס את חירותו רק במקום שטובת הכלל דורשת כן במפגיע."

29. בנסיבות העניין ניתן לשקול את שחרור הרכב בתנאים אשר יבטיחו את המשך ההליכים ואפשרות החילוט בעתיד.

30. לאור כל האמור לעיל ישוחרר הרכב עד ליום 9.5.17 בתנאים הבאים:

א. הפקדה בסך 220,000 ₪.

ב. שעבוד ביטוח מקיף לטובת משטרת ישראל.

ג. עיקול שיירשם במשרד הרישוי לטובת משטרת ישראל.

ד. ערבות עצמית בסך 200,000 ₪ של הבעלים של הרכב.

ה. איסור דיספוזיציה.

תוקף תנאי השחרור עד ליום 1.9.2017

ניתנה היום, ה' אייר תשע"ז, 01 מאי 2017, בהעדר הצדדים.